

ကားဟွန်းတီးသံ မကြားရသည့်မြို့

ဦးထွန်းမြင့်(တောင်ကြီး)

သွေးသောက်မဂ္ဂဇင်း၊ ၁၉၉၀ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ၊ အမှတ် ၅၂၈၊ နှာ ၆၅-၆၇ ထိ။

ကားဟွန်းတီးသံ မကြားရတဲ့မြို့ဆိုလို့ မော်တော်ကား မရှိတဲ့မြို့လို့ မယူဆပါနဲ့။ အဲဒီမြို့မှာ ကားဟွန်းတီးတဲ့အလေ့အထ မရှိတာကြောင့် ဟွန်းတီးသံ မကြားရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော် ဩစတြေးလျနိုင်ငံ ဆစ်ဒနီမြို့မှာ သွားရောက်နေထိုင်ခဲ့စဉ်အတွင်း ကားဟွန်းတီးသံ မကြားမိခဲ့တဲ့အတွက် ဆစ်ဒနီမြို့ကို "ကားဟွန်းတီးသံ မကြားရတဲ့မြို့" လို့ သမုတ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဆစ်ဒနီမြို့ဟာ နယူးဆောက်ဝေးပြည်နယ်ရဲ့မြို့တော် ဖြစ်ပြီး ဩစတြေးလျနိုင်ငံမှာ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း နှစ်ရာကျော်က ပထမဦးဆုံး တည်ထောင်ခဲ့တဲ့မြို့ဟောင်း ဖြစ်တဲ့အပြင် ယခုအခါ လူဦးရေ အများဆုံး စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းနဲ့စီးပွားရေး အချက်အချာ အကျဆုံး ကမ္ဘာပေါ်မှာ အလုပ်ဆုံး ပင်လယ်ဆိပ်ကမ်းမြို့ကြီးလဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အကျယ်အဝန်းအားဖြင့် ဆိုလျှင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ကာလီဖိုးနီးယားပြည်နယ်မှာရှိတဲ့ လော့စ်အိန်ဂျလစ်မြို့၊ ပြီးလျှင် ဆစ်ဒနီမြို့ကြီးဟု ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဒုတိယအကျယ်ဝန်းဆုံးမြို့လို့ဆိုပါတယ်။ ခပ်လွယ်လွယ် ပြောရလျှင် မဟာဆစ်ဒနီမြို့ကြီးရဲ့တစ်ဖက်စွန်းက တခြားတစ်ဖက်စွန်းအထိ အကျယ်အဝန်းဟာ ရန်ကုန်မြို့ကနေ ပဲခူးမြို့လောက်အထိ ရှိပါတယ်။ လူဦးရေဟာ ၃ သန်း ၇ သိန်းခန့်သာ ရှိပေမယ့် မော်တော်ကားစီးရေကျတော့ တစ်သန်းခွဲလောက်ရှိတဲ့အတွက် လူဦးရေနဲ့မော်တော်ကားစီးရေ အချိုးအစားအရဆိုလျှင် ဆစ်ဒနီမြို့ဟာ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ မော်တော်ကားစီးရေ အများဆုံးရှိတဲ့မြို့ကြီးများထဲက တစ်မြို့ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်အိမ်ထောင် တစ်မိသားစု တစ်စုစီမှာ အနည်းဆုံး ကိုယ်ပိုင်ကား တစ်စီးတော့ ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော် တွေ့ခဲ့တဲ့ မြန်မာလူမျိုး မောင်နှမလေးယောက် အိမ်ထောင်စုမှာ ကိုယ်ပိုင်ကား ၂ စီးနဲ့မော်တော်ဆိုင်ကယ် တစ်စီး ရှိပါတယ်။ ယောက်ျားကလေးနှစ်ယောက်က ကျောင်းသားတွေ ဖြစ်ပြီး မိန်းကလေးနှစ်ယောက်က အလုပ် လုပ်နေကြပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ ဖခင်က ဒါဝင်မြို့မှာ အလုပ်လုပ်ပြီး သားသမီးတွေကို ထောက်ပံ့နေပါတယ်။ ဖခင်ရဲ့ထောက်ပံ့ငွေနဲ့မိန်းကလေးနှစ်ယောက်ရဲ့ဝင်ငွေပါ ပေါင်းပြီး ရှစ်ထပ်မှာရှိတဲ့တိုက်ခန်းတစ်ခန်းမှာ ကိုယ်ပိုင်ကားနှစ်စီး၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်တစ်စီးနဲ့ဟန်ကျပန်ကျ နေနိုင်ကြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော့်သားကတော့ ကွန်ပျူတာကုမ္ပဏီတစ်ခုမှာ အလုပ် လုပ်ပါတယ်။ ဆစ်ဒနီမြို့ရဲ့ဆင်ခြေဖုံးမြို့နယ်တစ်နေရာမှာ ဝင်းနဲ့ကိုယ်ပိုင်အိမ်တစ်လုံး ကိုယ်ပိုင်ကားတစ်စီးနဲ့နေထိုင်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်သား စီးတဲ့ကားက စက်နှိုးထားတဲ့အခါ စက်သံမကြားရတဲ့တိုက်ယိုတာ ကင်မရီကားမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။

ညနေချမ်းအချိန် သား အလုပ်က ပြန်လာတိုင်း-

"ဖေဖေ...သားပြန်လာပြီ" လို့ လာပြောတဲ့အခါကျမှ သား ပြန်ရောက်ကြောင်း ကျွန်တော် သိရတဲ့အတွက်...

"သားရယ်...ခြံဝင်းထဲ ကားဝင်လာတဲ့အခါ ဟွန်းကို ဒီးခနဲတစ်ချက်လောက် တီးလိုက်ရောပေါ့" လို့ ပြောလိုက်တဲ့အခါ သားက ရယ်ပါတယ်။

"သားတို့ဆီမှာ ကားဟွန်းတီးတဲ့အလေ့ မရှိကြလို့ ဟွန်းတီးဖို့ သတိမရဘူး။ ကားတိုင်းမှာ ဟွန်းရှိပေမယ့်လို့ မတီးကြဘူး။ ဥပဒေ တားမြစ်ချက်တွေ မရှိပေမယ့် ဟွန်းတီးစရာ မလိုလို့ မတီးကြဘူး။ ခြံဝင်းထဲအဝင် ဟွန်းတီးလျှင် ဘယ်သူမှ မကန့်ကွက်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဘေးအိမ်တွေကို အနှောင့်အယှက် ဖြစ်မှာစိုးလို့ သားတို့ ဆင်ခြင်ကြတယ်"

သားပြောတာ ဟုတ်ပါတယ်။ ဆစ်ဒနီမြို့မှာ ကားဟွန်းတီးစရာ မလိုပါဘူး။ လမ်းတွေဟာ အားလုံးလိုလို နိုင်လွန်ကတ္တရာခင်းထားပါတယ်။ ကျယ်လဲ ကျယ်တယ်။ အိမ်ကြိုအိမ်ကြား လမ်းကျဉ်းတွေတောင် ယာဉ်ကြောနှစ်ကြောစီ ရှိပါတယ်။ ပြီးတော့ လမ်းတိုင်းမှာ တစ်ဖက်တစ်ချက် လူသွားလမ်း ပလက်ဖောင်း ရှိကြပါတယ်။ လမ်းဘေးပလက်ဖောင်းတွေဟာ အကျယ်ကြီးပါ။ အလယ်မှာ လူသွားဖို့ ၄ ပေခန့် ကျောက်ပြားခင်းထားပြီး ဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက် မြက်ခင်းနဲ့ သစ်ပင်ပန်းပင်တွေ စိုက်ထားပါတယ်။ လူတွေဟာ အင်မတန် စည်းကမ်းရှိကြပြီး ကားသွားလမ်းမပေါ် ဆင်းမလျှောက်ကြဘူး။ လမ်းဖြတ်ကူးတဲ့အခါမှာလဲ သတ်မှတ်ထားတဲ့နေရာမှာ စည်းကမ်းတကျ ဖြတ်ကူးကြပါတယ်။ မြို့တွင်းမှာရော မြို့ပြင်မှာပါ စီရီးဝေးဟိုက်ဝေးခေါ်တဲ့လမ်းမကြီးတွေ ရှိကြပါတယ်။ အသွားအလာ တစ်ဘက်စီမှာ ယာဉ်ကြောသုံးကြောစီ ရှိပါတယ်။ စည်းကမ်းတကျ မောင်းကြလို့ ကားတစ်စီးကို တစ်စီး ကျော်တက်တဲ့အခါ လမ်းတောင်းတဲ့ဟွန်းတီးစရာ မလိုပါဘူး။ မီးပွိုင့်တွေမှာ တပ်ဆင်ထားတဲ့အချက်ပြမီးစိမ်း မီးနီတွေဟာ နည်းနည်းလေးမှ ချွတ်ချော်တိမ်းစောင်းခြင်း မရှိပါဘူး။ အင်မတန် စနစ်တကျ အချက်ပြပေးပါတယ်။ လမ်းလေးဆုံ ၅ ဆုံ ၆ ဆုံတွေမှာ မီးစိမ်း မီးနီ အချက်ပြညွှန်ကြားပေးပုံတွေကို ကျွန်တော်ဖြင့် ကြည့်ပြီး အံ့ဩမိပါတယ်။

"သား...ဒီအချက်ပြမီးတွေကို လူက ထိန်းကျောင်းပေးရသလား"

ကျွန်တော်က သားကို လှမ်းမေးလိုက်ပါတယ်။

"လူမရှိဘူး၊ အားလုံး ကွန်ပျူတာနဲ့ထိန်းကျောင်းထားပါတယ် ဖေဖေ၊ ဗဟိုယာဉ်ထိန်းဌာနချုပ်မှာ စက်ခလုတ်ခုံတွေ မြေပုံကားချပ်တွေ၊ ရုပ်မြင်မှန်စင် မှန်ချပ်တွေ ရှိပါတယ်။ အဲဒီမှာ ချွတ်ယွင်းမှုရှိရင် ချက်ချင်းသွားရောက်ပြုပြင်ပေးပါတယ်။ ယာဉ်ထိန်းပိုင်ယာလက်ကားတွေလဲ မြို့နေရာအနှံ့ သွားလာနေပါတယ်"

သားက ရှင်းပြပါတယ်။

"မီးစိမ်း မီးနီ အချက်ပြပုံတွေ စနစ်ကျလွန်းလို့ ဖေဖေတော့ အံ့မိတယ်။ ဒီမှာ ယာဉ်တိုက်ခိုက်မှုတွေကော ရှိသလား"

"ရှိတာပေါ့ ဖေဖေ၊ ဘယ်မှာမှ ရာနှုန်းပြည့် လူကောင်းတွေ မရှိနိုင်သလို၊ စည်းကမ်းလိုက်နာသူတွေလဲ ရာနှုန်းပြည့် မရှိပါဘူး။ အရက်မူးပြီး မောင်းသူတွေ ရာဇဝတ်မှုကျူးလွန်ပြီး ကားမောင်းပြေးသူတွေ မကြာမကြာ ရှိတတ်ပါတယ်"

ကျွန်တော် သတိထားပြီး ကြည့်မိပါတယ်။ မီးပွိုင့်တွေမှာ ယာဉ်ထိန်းရဲတွေ စောင့်ကြပ်နေတာ ကျွန်တော် မတွေ့မိခဲ့ပါဘူး။ ဟိုက်ဝေးလမ်းမကြီးတွေပေါ်မှာတော့ ယာဉ်ထိန်းရဲ ပိုင်ယာလက်ကားတွေကို ဝေးဝေးတစ်ခါ တွေ့မြင်ခဲ့ပါတယ်။ ကောင်းကင်ယံမှာလဲ ယာဉ်ထိန်းဟယ်လီကော့ပတာတွေ ပျံနေတာ တွေ့ခဲ့ပါတယ်။ သူတို့က သတ်မှတ်အမြန်နှုန်းထက် ပိုမောင်းတဲ့ကားတွေကို စောင့်ကြည့်နေကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဟိုက်ဝေးလမ်းမကြီး တစ်လျှောက်မှာ လမ်းအခြေအနေကို လိုက်ပြီး အမြန်နှုန်း ကန့်သတ်ချက်တွေကို ဧရာမစာလုံးကြီးတွေနဲ့ ၆၀၊ ၇၀၊ ၈၀၊ ၉၀၊ ၁၀၀၊ ၁၁၀ စသည်ဖြင့် ထင်ရှားစွာ ရေးထားပါတယ်။ အမြန်ဆုံး တစ်နာရီလျှင် ကီလိုမီတာ ၁၁၀ သတ်မှတ်ထားတာ တွေ့ရပါတယ်။

တစ်ခါက ကျွန်တော်တို့ သားအဖ သြစတြေးလျရဲ့မြို့တော် ကင်ဘာရာမြို့ကို သွားလည်ပြီး အပြန်မှာ ညဉ့်နက်နေပါပြီ။ လမ်းမကြီးတစ်လျှောက်မှာ ကားတွေဟာ ခပ်စောစောကလောက် မများတော့ပါ။ သားက တစ်နာရီကိုလိုမီတာ ၁၁၀ နှုန်းနဲ့မှန်မှန်မောင်းနေပါတယ်။ ကားတစ်စီးဟာ ကျွန်တော့်ကားကို ကျော်တက်သွားပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရှေ့က သွားနေတဲ့ကားတွေကိုလဲ လွန်းထိုးပြီး ကျော်တက်သွားပါတယ်။ နောက် ၁၀ မိနစ်ခန့် အကြာမှာ အဲဒီဟာ လမ်းဘေးတစ်နေရာမှာ ယာဉ်ထိန်းပိုင်ယာလက်ကားတစ်စီးနဲ့အတူ ရပ်နေတာ ကျွန်တော်တို့ တွေ့ရပါတယ်။

"ခုတင်က ကားပေါ့ဖေဖေ။ အိုဗာစပိနဲ့ဖမ်းထားပြီနဲ့တူတယ်"

သားက ပြောပြပါတယ်။

ဆစ်ဒနီမြို့လယ်မှာ ဆိုလျှင် ရန်ကုန်မြို့လယ်မှာလိုဘဲ လူရော ယာဉ်ရော ရှုပ်ယှက်ခတ်သွားလာနေကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လူတွေ ယာဉ်တွေဟာ စည်းကမ်းရှိကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ယာဉ်ထိန်းရဲတွေ များများစားစား မတွေ့ရပါ။ ဝေးဝေးတစ်ယောက်စီလောက်သာ တွေ့ရပါတယ်။ ယာဉ်ထိန်းရဲအဝတ်အစားနဲ့အမျိုးသမီးတစ်ချို့ကို ဟိုနား ဒီနား သွားလာနေတာ တွေ့ရပါတယ်။

"သား...ဒီယာဉ်ထိန်းရဲအမျိုးသမီးတွေက ဘာလိုက်လုပ်နေကြတာလဲ"

ကျွန်တော်က စပ်စုလိုက်ပါတယ်။

"ကန့်သတ်အချိန်ထက် ကျော်လွန်ပြီး ရပ်ထားတဲ့ကားတွေကို လိုက်စစ်နေတာပါ ဖေဖေ"

မော်တော်ကားတွေကိုက များလွန်းလှတဲ့အတွက် ဆစ်ဒနီမြို့လယ်မှာ ကားရပ်ထားရန်နေရာ အလွန်ခက်ပါတယ်။ ကားရပ်ထားဖို့ ၃-၄ ထပ်အဆောက်အအုံတွေ ရှိပါတယ်။ အဲဒီမှာလဲ ကားရပ်ဖို့ တစ်နေရာစာ ရရန် မလွယ်ကူပါ။ ဒီနေရာမျိုးမှာ ကားထားခကို နာရီနဲ့ပေးရပါတယ်။ လမ်းဘေးကားရပ်ထားရန် နေရာတွေမှာတော့ "တစ်နာရီထက် ပိုမရပ်ရ"ဆိုတဲ့ ကန့်သတ်ချက်တွေ ရှိပါတယ်။ ယာဉ်ထိန်းရဲအမျိုးသမီးတွေဟာ အဲဒီကန့်သတ်ချက်ထက် ကျော်လွန်ပြီး ရပ်ထားတဲ့ကားတွေကို လိုက်စစ်ဆေးပြီး ရုံးခေါ်တဲ့စာ ရှေ့ခန်းမှာ ကပ်ထားခဲ့ပါတယ်။

ဆစ်ဒနီမြို့သူ မြို့သား အများစုကတော့ ယာဉ်စည်းကမ်း လမ်းစည်းကမ်းများကို တိကျစွာ လိုက်နာကြတဲ့အတွက် ကားဟွန်းတီးရန် မလိုပါ။ ကားမောင်းသူတွေလဲ ဟွန်းတီးတဲ့အလေ့အထ မရှိကြတာကြောင့် ဆစ်ဒနီမြို့ကြီးကို "ကားဟွန်းသံ မကြားရတဲ့မြို့"လို့ ကျွန်တော်က ခေါ်ဝေါ်သမုတ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဦးထွန်းမြင့်(တောင်ကြီး)

